

VAN NATURE

Jacques van der Neut schrijft in Van Nature over opvallende waarnemingen in de natuur. Hij werkt als boswachter in De Biesbosch. Daarnaast is hij een verwoed natuurfotograaf.

JACQUES VAN DER NEUT

www.boswachtervanerneut.nl

Door verdroging, verruiging en biotoopverlies gaat het aantal moerasvogels op Europese schaal schrikbarend achteruit. 'Met dat in het achterhoofd zijn we in de Biesbosch gaan kijken,' zegt Rob van der Made, medewerker Beheer bij Staatsbosbeheer in De Biesbosch. 'We kwamen uit op de Noorderplaat.'

'De Noorderplaat wordt kletsnat'

DORDRECHT | We varen door smalle, slingerende kreek. Af en toe scheert een ijsvogel voorbij. We zien ook meerdere visarenden, vooral in de buurt van dode bomen.

Dan meert Rob van der Made zijn aluminiumbootje af bij een verweerde knotwilg. Na een korte wandeling staan we op de Noorderplaat, een polder in de Brabantse Biesbosch. Het terrein bestaat deels uit grasland en rietland. Verderop hapt een grommende kraan grote bakken smurrie uit een sloot en gooit die er pal naast op de kade. Op een 100 meter van de naderende kraan demonstreert Van der Made de huidige verlanding. „Gewoonlijk staat er in een sloot water, maar door de oprukkende vegetatie is daar hier niet veel meer van te zien.”

Vervolgens loopt hij behoedzaam over het vegetatiedek naar de overkant van de sloot en weer terug. Om de Noorderplaat aanzienlijk te vernatten, moesten er aantal zaken worden opgepakt, zoals het verwijderen van de twee windmolens. „Die dingen beschikken voornamelijk over een afwaterende functie en dat staat dus haaks op onze plannen voor een aanmerkelijk nattere inrichting van de Noorderplaat. Eén windmolen hebben we verkocht en het andere exemplaar gaat dienst doen op de Vischplaat.” Als we langs stroken met vers opgebrachte modder lopen, vertelt Van der Made dat die nog worden uitgevlakt. Op een andere locatie zien we duidelijk dat er in de bodem is gewroet. „Hier hebben we een duiker (een lange buis) ingegraven,” legt Van der Made gebarend uit. „Aan de buitenkant zit een terugslagklep en aan de binnenzijde van de polder een niveau-regelaar met schotbalken. Indien we een al te ruige ontwikkeling van de vegetatie in dit gebied willen tegengaan, dan kunnen we het waterpeil weer laten zakken, om er te maaien. Na zo'n klus plaatsen we de schotbalkjes terug, waardoor het waterpeil in de Noorderplaat weer kan worden verhoogd.”

◀ De roerdomp is een uiterst schaarse broedvogel in Nederland.

FOTO'S JACQUES VAN DER NEUT

De polder gaat nu al mee met het niveau van het buitenwater

—Rob van der Made

De plannen voor de nieuwe inrichting van de Noorderplaat konden worden gerealiseerd dankzij een subsidie van de provincie Noord-Brabant. „De nieuwe inrichting is in feite echter de rug. De aanneemer is klaar. De polder gaat nu al mee met het niveau van het buitenwater en zodra de wind uit het noordwesten waait, komt er een

plons water naar binnen, waardoor de Noorderplaat kletsnat wordt,” vertelt Van der Made. Met de nattere inrichting van de Noorderplaat wil Staatsbosbeheer een beter habitat creëren voor rietvogels zoals de rietzanger, de kleine karekiet, de bosrietzanger, de snor en de rietgors. Misschien vestigen er zich door deze ingreep op termijn ook wel zeldzamere moerasvogels zoals purperreiger, porseleinhoen en roerdomp.

Schaars

De roerdomp is een reigerachtige vogel die door zijn perfecte bruine schutkleur in het rietland niet opvalt. Deze vogel is een uiterst schaarse broedvogel in Nederland. Een vliegende roerdomp trekt zijn nek in naar zijn romp, net zoals de blauwe reiger dat doet.

De roerdomp wordt vanwege zijn voorkeur voor riet, ook wel 'rietreiger' genoemd. Corné Bossers uit Hank is op de hoogte van de nieuwe koers voor de Noorderplaat. „Mijn opa en zijn broer hebben in de jaren '60 op de Noorderplaat geboerd en hadden er een akkerbouwbedrijf. Op de polder stond ook een boerderij met schuur. Het boeren viel er niet mee, want de polder schoot meerdere keren per jaar onder water. Op een gegeven ogenblik schreef mijn opa een brief aan de koningin. Hij vond het werken zo 'geen doen'. Hij kreeg op de een of andere manier financiële compensatie, waardoor hij een dragline kon kopen, om de omringende kade mee op te hogen. De nattere inrichting van de Noorderplaat past wel bij de huidige Biesbosch.”

KARAKTERISTIEK

▲ Door verdroging worden natte leefgebieden schaars in Europa.

Subsidieregeling biodiversiteit en leefgebieden

Het doel van de nieuwe regeling is bij te dragen aan het behoud of herstel van leefgebieden van prioritaire plant- en diersoorten (zoals de boomkikker, heikikker, rugstreeppad en gladde slang), die karakteristiek zijn voor Noord-Brabant. Subsidie kan worden aangevraagd door rechtspersonen. Subsidie kan worden verstrekt voor projecten gericht op het behoud of herstel van leefgebieden van prioritaire plant- en diersoorten die zijn opgenomen in een leefgebiedsplan.

▲ Langzaam maar zeker wordt de sloot weer zichtbaar, dankzij de inzet van een kraan.

▲ Aan de binnenzijde van de polder is een niveau-regelaar geplaatst. Met schotbalkjes kan de waterstand worden verhoogd.